

1. Փոքր ԶՈՐԵՔՆԱԲԹԻ և ՇԱՍՈՒՆՈՒՆ օրերը կը հրատարակուի :

2 Տարեկան բաժանորդագիրն է միայն չորս արծաթ մի ճիւղ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արտարձանաց եւ թէ գաւառաց համար :

3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :

4. Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

5. Հատը մէկ զոր. մէճիտ, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահչէ գաւառ Սուճի Պօղոս աղայի խանութը :



Ծանուցմանց տողը 3 զոր. է մէկ անգամի համար : Աւելի ամսան կըլլայ լաւելի անգամներու համար : 7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն՝ Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալատ - բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE

H. S. Madadjian

Directeur du Journal Armenien
POUNTCHÉ — 16 Naffé Han. Balouk
Bazar Constantinople.

Թիի 1539

ՇԱՐԱԹ

1884 ՅՈՒՆԻԱՐ 3

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տօն օրեր

և Արքեպիսկոպոս

Աշխարհի ո՛ր կողմը որ արեւ-
ցութեան պատճառաւ մեծ և
փոքր փնտռումը դո՛ւք մը, կամ ար-
քեպիսկոպոսի գէթ մարդասէր ան-
ձանց ու կառավարութեանց կող-
մանէ ո՛րեւէ արգելիչ չարժուած
տեղի ունեցած է, փութացած
եմք հրատարակել ի խրատ և ի
զգուշութիւն մերայնոց. և այ-
սուհետեւ տեղի ունեցածներն
ալ պիտի հրատարակեմք. վասն
զի ցաւելով տեսած եմք և կը
տեսնեմք թէ արքեպիսկոպոսի ալ
մեր ազգին մէջ օր ըստ օրէ ա-
րագաքայլ կ'առաջադիմէ՝ իւր
անտեղիտալի հետեւանքն եղող
բոլոր փնտռանքովն թէ վիճակա-
գրութեան կարեւոր սովորու-
թիւնն ըլլար Ազգիս մէջ՝ ողջա-
խոհ ազգայինը պիտի ահարե-
կէին՝ տեղեկանալով ազգայնոց
ստուար բազմութեան մը արեւ-
ցութեան պատճառաւ կրած նիւ-
թական ու բարոյական մեծամեծ
փնտռումը, որոց ամենատարու
նը կարագրութիւններն բրած եմք
յաճախ : Եւ որ ամենացաւալին
է՝ արքեպիսկոպոսի ամենամեղ մո-
լութեան կհետեւին շատերն սըր-
բազան տօնի օրեր, Մանդեան
ու Յարութեան տօնի օրեր, իս-
պառ մոռնալով իւրեանց քրիս-
տոնական պարտաւորութիւննե-
րն, իւրեանց տունն ու ընտա-
նիքը, և Բարսի զազիր ու զըզ-
ուելի տաճարներուն մէջ գեղե-
րելէն յետոյ՝ փողոցները ցիւխե-
րու ու տիղմերու մէջ դայթ ի
գայթի և մեռելատիպ կտարու-
բերին, մարդկութենէ դուրս ել-
նելով և առակ նշաւակի լինելով :
Յոգեւորհանութեամբ կը յիշեմք
մասնաւորապէս մեր սիրելի գա-
ւառացւոց այն մասն, որ իւր-
եանց գառնաքիւրան աշխատու-
թեանց արդիւնքն, իւրեանց չա-
րաքաղ ընտանեաց ոգեպահիկ
պարէնին պիտոյքն կվատեն ան-
խնայ, և իւրեանց գեղեցիկ ու
հուժկու կազմուածն կվատթա-
րացնեն ոգելից ըմպելիքով տօնի՝
սուրբ օրերու մէջ :

Ամեն անգամ երբ տօնի օրեր
կմերձենան, մեր մտածութեանց
գլխաւոր առարկաներէն մէկն եւ
դա՛ծ է այս աղետաբեր և ամո-
թալի վիճակն : Ինչպէս ուրիշ տա-
րիներ նոյնպէս և այս անգամ
կինդերմբ պատուարժան կղե-
րէն, որ վաղուքն սկսեալ եկե-
ղեցեաց սրբազան բեմերէն ազ-
դու քարոզներ խօսին առ ժո-
ղովուրդն, և ջանան խելամուտ
առնել թէ արքեպիսկոպոսի ո՛ր-
չափ փնտաւար է, և թէ՛ տօնի
օրերու մէջ մասնաւորապէս այդ-
մոլութեան հետեւին ո՛րչափ հա-
կառակ է քրիստոնէութեան և
բարոյականութեան :

Ահաւասիկ Մեծ. Տօնթոր Շիւման-
եան էֆէնտիի նամակը :

« Ինձ տաղտուկ կը բերէ Ձեր
1534 թուոյն մէջ տհաճութեամբ
հրատարակած պարտաւանաց նա-
մակին այն խօսքերուն պատաս-
խանել, որ իմ անձիս իմ մտաւո-
րական վիճակիս իմ բանախօսու-
թեանս անկանօնութեան կը վե-
րաբերին, վասն զի անձնական
լինելիներու մոռնելու փափաք չու-
նիմ. և նա որ կը գրէ անձ մի է
որ երեսը ծածկած կուզէ հար-
ուածել ուրիշ մը որ յայտնի ազ-
ներեւ բազմութեան առջեւ խօ-
սելու իւր տեսածները և կար-
ծիքները յայտնելու արիութիւնն
ունեցեր է, իսկ անոնը ծածկող
խաւարի մէջ կեցած մարդուն
կարծիքը և երեսին գոյնը ըն-
թերցողաց կը թողում դատել :

Բայց պարտք կը համարիմ պա-
տասխանել այն խօսքերուն երբ
կարճամիտ և ներկայ չեղող և
հեռաւոր անձանց դայթակողու-
թեան քար կուզէ ընել իմ բա-
նախօսութիւնս, որուն նպատակը
օգտակար լինելն էր միայն :

Ես այն կարծիքէն եմ և չեմ
կարծեր թէ կը սխալիմ երբ կը-
սեմ և ըսի որ ազգին հետ խօ-
սող մարդ մը պէտք է ճշմար-
տութիւնը զրուցէ յայտնի և հա-
մարձակ և ոչ թէ հաճոյականը՝
կամ եթէ ոչ ամենեւին չի խօսի
և լռէ : Մենք եթէ մեզմէ պա-
հենք իրը և վիճակը, օտարները
կը զրուցեն ամեն օր և հատորա-

ւոր գրքերու մէջ. եթէ մարդիկ
լինքզինքնին պէտք է ճանչեն,
ազգի մը անհատները նաեւ իրենց
ազգը և ազգին վիճակն պէտք
է ճանչեն :

Բաւական չէ բարձր ձգտմունք-
ներ ունենալ, պէտք է նաեւ ա-
նոնց արժանանալ. վայ այն մար-
դուն և այն ժողովրդեան որ վեր-
քերը կը ծածկէ՝ սպեղանիք և
դարման չի փնտռեր. վայ ան
ազգին որ ընտրողական իրաւունք-
ները չգիտէր լաւ դործադրել, և
անպիտաններ՝ բանտարկուներ չա-
հասէրներ և տգէտներ իւր բա-
րոյական բարձր աթոռներու վը-
րայ կը բարձրացնէ և նոցա առ-
ջեւ ծուր կը դնէ տգիտաբար,
և ունի իմաստուններ որ այդ կը-
ռապաշտութենէ զինք հեռացնել
ուզողները կը բամբասեն :

Այս իմաստուններէն է այդ-
անձը, որ արդէն հանրածանօթ
այն Բարապետի եկեղեցական փառ-
տարան կուզէ կանգնել, որ ծանր
ամբաստանութեանց տակ տարի-
ներով ազգային Պատրիարքարա-
նին մէջ տքնելէն վերջը աթոռը
երբ հազիւ դարձաւ, իւր տեղա-
պահին բացած քանի մը դպրոց-
ները ջնջելով՝ անհետ ընելէն վեր-
ջը, ամեն դասախօսութիւն դադ-
րեցուցեր էր իւր հայրապետա-
կան դպրոցին մէջ, և այն նաեւ
բաւական չի համարելով՝ Ձատիկի
առաջին աւուր Պատարագէն վեր-
ջը, այսինքն ապրիլի 20 էն մին-
ջեւ յուլիս 19 Պատարագ չէր
հրամայեր մատուցանել Սղթա-
մարայ կաթողիկոսական եկեղեց-
ւոյն մէջ, վասն զի այդ բարձրաս-
տիճան եկեղեցականին համար
չիկայ ոչ Համբարձում՝ ոչ Հոգե-
գալուստ և ոչ Լուսաւորիչ :

Ինչ տեսակ ուզէ մեկնութիւն
առաջ աշխարհի եպիսկոպոս ընթաց-
քի մը փաստաբանը թող տայ,
ինձ համար բարձրաստիճան եւ
կեղեցական չիկայ այն օրէն որ
իւր եկեղեցական օրինաց զան-
ցառու է, մարդ նաեւ չիկայ երբ
մարդասիրական ամեն սկզբունք
ոտնկոխ կ'ընէ :

Երբ խեղճ միաբաններ կղզւոյ
մը մէջ բանտարկեալ զուրկ ոչ
աշխարհքի վայելքներէն այլ կե-

նաց կարեւոր պիտոյից, զուրկ
ամեն բարոյական և ուսումնա-
կան դաստիարակութենէ, չեն
կառավարուիր և ոչ մէկ մարդա-
սիրական սկզբունքէ այլ անխիղճ
բռնաւորութենէ մը որ ոչինչ ա-
մբէր : Եւ որովհետեւ այդ ան-
ժանօթ վիճակը կը յայտնէ մարդ-
մը վասնզի կը կարծէ թէ լռելն
յանցանք է, կը խօսի վասն զի
լինդեր են որ խօսի իւր ազգին
առջեւ, այդ բանին համար կը
գտնուին մարդիկ որ զինք կ'ամ-
բաստեն հասարակաց կարծե-
աց առջեւ, և այդ հասարա-
կաց կարծիքը կը լռէ, ամբաս-
տանողին իրաւունք թերեւս կու-
տայ : Այս ցաւալի բան կը լինէր
եթէ ունկնդրէր մինչեւ վերջը
անշուշտ մտիկ չի դնէին իւր բա-
նախօսութեան, և նոցա մէջ բա-
նիւրուն և հմուտ անձինք շնոր-
հակալութիւն նաեւ չի յայտնէին
իրեն :

Այդ բանախօսութեան մէջ կար
նաեւ ուրիշ բարձրաստիճան եւ
կեղեցականի մը յիշատակութիւն
որ « Հայր էր իւր ժողովրդոց,
որ ցաւակից էր աղքատին, և
աղքատօրէն կ'ապրէր, որ չահա-
սիրութիւն չէր դիտէր, հեռի էր
ամեն բեհեղներու սեթեւեթնե-
րու պճնազարդութենէ, չէր
փնտռեր ոչ փառք ոչ պատիւ
և տիտղոս, և այդ մարդը նաեւ
բանախօսեցաւ իրեն արծաթա-
սէր և փառամոլ, յարձակեցան
իւր վրայ զրպարտութիւնք և հը-
րացանի հարուածք » Եւ այդ չէր
լսեր նամակագիրը և միայն իւր
գիւրադրգիւռ ականջները շար-
ժեր էին լսելով որ առաջնորդաց
վրայ խօսելովս բրած էի թէ՛ մարդ-
չիկայ » և թէ նոյն խօսքը Սըր-
բազան Պատրիարք Հայրը ինձ
զրուցեր էր :

Հոս իւր զայրոյթը չափը կը
մոռնայ և կուզէ որ նորին սըր-
բազնութիւնը ստեղծելու կարո-
ղութիւն ունենայ և իրեն պէս
չեղածին կայ ըսէ, վասն զի բարի
տղու մը կերպարանք ունի իւր
գրութեան ձեւէն. կարծէ թէ ա-
մեն երկու ոտքով տեսածները
մարդ են. և չի կրնար մտածել
թէ առաջնորդ լինելու համար
հարկաւ զայդ պէտք է :

Տարի մը և աւելի է Տիգրա- նակերտ քաղաք մը ուր 2,000 տունէն աւելի բնակիչք կան, առաջնորդ չիկայ. եթէ մարդ կայ՝ ինչ կընեն Պատրիարք, կրօնական և վարչական ժողովներ. ինչու չեն յուղարկեր: Վասն զի գիտեն թէ առաջնորդ մը պէտք է լինի պարկեշտ որպէս զի իւր վարքը լինի բարի օրինակ ժողովրդեան. պէտք է ունենայ կրօնական կատարեալ գիտութիւն՝ վասն զի եւրոպայի և Ամերիկայի ուսեալ գաղանկները քարոզիչք պատրաստ կեցած են յափշտակելու և օտարացնելու իւր հօտին ոչ խառնելը. պէտք է լինի անշահասէր, վասն զի Բրիտանիոյ աշակերտին համար արծաթաթիւնը թիւնը Յուդայի միւլութիւն է. պէտք է լինի խելացի և քաղաքագէտ՝ որպէս զի օտարին և ընտանոյն հետ խոհեմութեամբ վարուի՝ գիտնայ ըստ տեղւոյն զիջանիլ և ըստ տեղւոյն արիաւնալ. « Լինիլ խորագէտ օձի պէս և միամիտ աղանոյ պէս », լինիլ արդարադատ վասն զի իւր պաշտօնին մէջ կայ իրաւարար լինիլ ժողովրդոց. լինիլ ուսումնական վասն զի ինք պէտք է տայ ուսումնարանաց ուղղութիւն (և որ աւելի մեծն է և դժբաղդութիւն մի է) ուսումնարան չեղած տեղ ուսմբը հիմնել:

Այսպիսի մարդիկ չի գտնուելուն համար է որ այս գաւառի դատապարտեալ կամամբաստանեալ առաջնորդք կը յուղարկուին ուրիշ գաւառի մը առաջնորդելու համար. ասոր համար է որ պապականութիւն և բողոքականութիւն ամեն օր կ'օտարացնեն հայ եկեղեցւոյ գաւառները. ասոր համար է որ շարունակ ժողովուրդք երկփեղկեալ խռովութեանց մէջ կը տատանին. . . .

Այդ նամակագիր բարի տղան շնորհակալ եմ որ ինձ կ'ուզէ վարժապետաբար պարտաւորութիւններ սովորեցնել իմացնելով թէ Շիւմանեան «պէտք է գիտնայ որ ինք ժամանակէ մ'ի վեր այնպիսի եկեղեցւոյ մը կը վերաբերի որ կաթողիկոսի կամ Պատրիարքի խօսքը, պապական եկեղեցւոյ նման ուստի ինքն եկած է, իբրեւ կիսաստուածեան պատգամ չընդունի», և բարեբաղդաբար այս անգամ քաղցր աղքատարութեամբ կը շատանայ և զիս հայրենի եկեղեցւոյն ծոցէն դուրս չի նետեր. միայն ներուի ըսել թէ ինք դեռ չի ծնած, իմ սկզբունքս այն միայն եղած է որ ամեն կաթողիկոսի կամ Պատրիարքի և ամենէն խոնարհ քահանայի խօսքը յարգել ինձ պարտաւորութիւն

համարած եմ, երբ ճշմարտութիւն մը կը յայտնեն. պէտք է նաեւ գիտնայ այդ բարի տղայն թէ աղքային եկեղեցին ես ընդունելու եմ վասն զի հոն ճշմարտութիւն տեսեր եմ ոչ երէկ և ոչ այսօր այլ 30 տարի առաջ և այս կարծիքս ալ հրապարակաւ յայտնի քրած եմ:

Շատ դիւրին էր ինձ իւր ուրիշ ակնարկութեանց պատասխանել, բայց 'ի բաց առեալ որ զբաղմունքս չներեր, պարտականութիւն մը կայ նաեւ խնայելու Ձեր էջերը որ աւելի աղօթքուտ նիւթերու կրնան ծառայել. վասն զի երկնցներն անձնականի իջնել կը լինի:

28 Դեկտեմբեր 1880 Օրթաքէօյ
Յովսէփ Շիւման

Կյսեմք, թէ Պատրիարքարանէն իւշ-Քիլիսէի վանահայր արժ. Յովհաննէս վարդապետի մէկ գիրն Բ. Դրան հաղորդուեր է, որ վիճակին ժողովրդեան անտանելի տառապանաց մէջ գլուխը կ'ծնուցանէ եղեր: Կայ սերական կառավարութիւնն անշուշտ պիտի բարեհաճի անյապաղ և անաչառ քննութեան ենթարկել թէ արդարեւ, ինչպէս յիշեալ վանահայրն գրած է, հինգ տարուան անվճար մնացած տուրքերը միահամուռ կպահանջեն կառնու՞ն չխնայելով և չխտրելով ո՛չ աղքատն, ո՛չ այրին և ո՛չ հարուստն, և երկրագործական գործի ու անասուն, տնական կահ-կարասի և մինչեւ իսկ աղքատին մերկութիւնը ծածկող քուրճն ի վաճառ հանելով, և խեղճ գիւղացիներն մահու չափ գանակութեամբ կը լինեն: Կայսերական կառավարութիւնն անշուշտ քննութեան պիտի առնու նաեւ, թէ ո՞րոնք են որ յիշեալ վանահայրն թունաւորելու և սպանանելու փորձեր կընեն: Կյուսամք, թէ յետ անյապաղ ու անաչառ քննութեան շարաշար կպատժուին յանցաւորք, ինչ կարգէ ալ որ ըլլան: Այդ վիճակի չարաբաստիկ ժողովուրդն վերջին պատերազմին, երկիցս գաղթականութեան և աղետալի սովու պատճառաւ արդէն հարուածեալ էր նիւթապէս ու բարոյապէս:

— Կեսարիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Եղիա Ս. Արքեպիսկոպոսն դեկտեմբեր 24 թուով հեռագրեր է առ Ս. Պատրիարք Հայրն, թէ իւր անվայել վարուքն արդէն ծանօթ եղող Յովհաննէս քահանային այլ ևս անդ մնալն անպատշաճ և ուրիշ կերպիւ ուղղելն անկարելի լինելով՝ Պոլիս

Եփեսոսէն Հիւանդանոցը զբ-կելու հրաման կ'ընդրուի: Նորին Սրբազնութիւնն անմիջապէս հեռագրով հրամայեր է, որ յիշեալ քահանայն մայրաքաղաքս յուղարկուի:

— Սամաթիոյ Եփեսոսէն թաղական Խորհուրդն հրաժարած ըլլալով՝ առժամանակեայ թաղական Խորհուրդ մը կազմուեր է երեք հոգիէ, որք են Ճիւղճի Գեորգ, Ժամագործ Համբարձում և Բէշարմալճի Մ. Եղիա Եփեսոսիներն:

— Էյուպի Ս. Եղիա թաղի Խորհուրդն ալ հրաժարեր է, բայց Պատրիարքարանը գրեր է որ շարունակեն իւրեանց պաշտօնը մինչեւ առաջիկայ տօնն անցնի և ապա նոր ընտրութեան հրահանգ զրկուի:

— Պատրիարքարանն իմանալով, որ Պալքէսիի Գեր. Առաջնորդն ըստ արժանւոյն փոյթ չը տանի՝ Հայաստանի սովելոց 'ի նպատտ տոմսակաց վաճառման համար, և չօժանդակէր քաղաքին մէջ կազմեալ օգնական մասնաժողովին ջանից, յորդորանաց գիր գրեր է առ Նորին գերապատուութիւնն: Կյուսամք, թէ Պալքէսիի Գեր. Առաջնորդն առատ արդեամբ կ'հերքէ իւր վերայ ըսուած անտարբերութեան այս գայթակղական դրոյցն:

— Կրօնական Խորհրդական գեր. Տ. Մատթէոս Սրբազան՝ երկու օր յառաջ հրաժարեր է անձնական տկարութեան պատճառաւ:

— Կիպրոսի հոգեւոր տեսուչ և փոխ-առաջնորդ գեր. Տ. Զաքարիա Մ. վարդապետ հրաժարողի զրկեր է Պատրիարքարան, և Պոլիս գալու համար հրամանի կսպասէ: Մեր ստացած տեղեկութիւնք պարտ կընեն մեր վերայ՝ գիտել թէ Պատրիարքարանը պարտի ամենայն խնամտանիլ Կիպրոսի աղքայնոց հովուութեան, և՛ Կիպրոսի աղքային հաստատութեանց պաշտպանութեան ու արդիւնաւորութեան համար: Հարկաւ կայ բանաւոր պատճառ մը, որ Կիպրոս գացողները քիչ ժամանակէ յետոյ կ'հրաժարին կմեկնին: Կարծեմք, չեմք սխալիւ եթէ ըսեմք որ այս կղզւոյն մէջ գտնուած աղքային հաստատութիւնք բազում տարիներէ հետէ աղքայնոց ոմանց չահուց աղբիւր եղած են, և ցարդ ոմանք կտիրապետեն ջանահար լինելով որ աղքային ամեն հագածութիւն ապարդիւն մնայ, և բարեկարգութիւն մոծանելու փափաքողք վերջապէս յուսահատելով խոյս տան:

— Ինչպէս նախորդ թերթով ծանուցած էինք, Սերաստիոյ Առաջնորդ գեր. Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոս երէկ մայրաքաղաքս հասնելով՝ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ Խորհրդարանն իջաւ: Բազմաթիւ Սերաստացիք Նորին գերապատուութեան ընդառաջ ելնելով՝ անկեղծ սիրոյ ու մեծարանաց եռանդուն ցոյցերով ընկալան զՆորին գերապատուութիւնը:

— Հեռագրէ մը կ'իմացուի, թէ Սերաստիոյ ծանուցեալ անցից պատճառաւ՝ ժամանակէ մը հետէ տեղւոյն բանտին մէջ արգելեալ 17 աղքայինք չորեքշաբթի օրը արձակուեր են:

— Մեր նախորդ թերթն հրատարակուելէն յետոյ իմացանք, թէ հրաշագործ անուանեալ Տիգրանեան եպիսկոպոսն երկուշաբթի ոստիկանութեան դուռը բանտարկուեր է՝ անցեալները հրատարակած մէկ տետրակին մէջ ընդդէմ կառավարութեան ծանր ակնարկութիւններ ըրած ըլլալու ամբաստանութեամբ: Բ. Դրնէն Պատրիարքարան գրուած և զիս կարգալոյծ ընել առաջարկուած լինելով՝ պատասխան տրուեր է, թէ ընդ հսկողութեամբ Պատրիարքարանի դատը տեսնուելէն և դատավճիռ տրուելէն յետոյ՝ կարելի է զարժանն տնօրինել:

Ի վերջոյ իմացանք, թէ Տիգրանեան գիշեր մը միայն բանտը մնալէն յետոյ արձակուեր է ընդերաշխաւորութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր:

— Անշուշտ մեր ազնիւ բնիքը ցոյք հետաքրքիր էին գիտնալ թէ՛ ինչ են Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին առաջարկութիւնք, որոց համար անձամբ Պոլիս եկած է: Աւասիկ են:

1. — Կաթողիկոսը ընէ Կիլիկիոյ թեմական վիճակաց առաջնորդի, տեղապահի և քարոզչի ընտրութիւնը. և անոնց քաղաքական հաստատութեան պաշտօնական գրերն Բ. Դրնէն ստանալու համար կեղբոնական վարչութեան աղբարարէ, ինչպէս նաև ուրիշ պաշտօնական դրոց համար: Նըմանապէս Կիլիկիոյ վիճակաց մէջ սահմանադրութիւնը գործադրելու պաշտօնեայրը Կաթողիկոսը պէտք է զրկէ, ևս սահմանագրապէս կազմեալ ժողովները վաւերացունէ, և ընտրութեանց տեղեկագրոց պատճէնները զրկէ կեղբոնական վարչութեան:

2. — Կիլիկիոյ վիճակաց և կեղբոնական վարչութեան մէջ յարաբերութեան միջնորդ ըլլայ Կաթողիկոսը. քաղաքական խնդրոց համար միայն. իսկ կրօնական խնդիրներն ինք տնօրինէ բացարձակ:

3. - Սոյ աթոռոյն նորոգութեան համար պէտք եղած և հազար լիւրային 2 հազարը անմիջապէս վճարելի լինելով՝ կեդրոնական վարչութիւնը պէտք է վճարէ 1,500 ը. մնացեալ 500 ը պիտի վճարեն Կիլիկիոյ վիճակը:

4. - Սոյ աթոռը պէտք է ունենայ և եպիսկոպոս, 8 վարդապետ, և 8 սարկաւազ, 8 դպիր, և 15 աշխարհական միաբան. ընդ ամենը 40 հոգի՝ Կաթողիկոսով մէկտեղ: Նաեւ պէտք է ունենայ թեմական ժողով մը, որ պէտք է կազմուի վանքին միաբան եպիսկոպոսներէն ու վարդապետներէն և Կիլիկիոյ վիճակաց կրօնական ու քաղաքական ժողովոց աստեալներէն, և երեք տարին անգամ մը գումարուի աթոռին եղովմաքը քննելու, և սահմանադրական ժողովներն ու խորհուրդներն, և ընտրելու համար:

5. - Սոյ աթոռն առ այժմ 25 աշակերտով դիշերովիկ վարժարան մը պէտք է ունենայ, տարեկան 1,500 լիւրա ծախքով. և ըստ որում աթոռն ընաւ եկամտի աղբիւր չունի՝ ուստի այս գումարը կ'ամ կայսերական գանձըն ամիս յամսոյ 150ական լիւրա պէտք է վճարէ, և կ'ամ կեդրոնական վարչութիւնը. ապա թէ ոչ պէտք է Կիլիկիոյ վիճակներն ընդարձակէ:

6. - Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը քաղաքակրթական գերաստիճան դիրք մը պէտք է ունենայ, զոր պէտք է կեդրոնական վարչութիւնը պահանջէ Բ. Դրնէն:

— Հայաստանի սովետոց խորհրդարանը կեդրոնական պատուարժան և արդիւնաշատ յանձնաժողովոյ մէկ շրջաբերականին պատճենը տեսանք երէկ, որով նոր տարւոյ և Ծննդեան տօնի առթիւ ի դիմաց սովետոց շնորհակալութեամբ բարեմաղթութիւններ կընէ համայն նպատաւաւորոց բարեբարաց, յայտարարելով թէ «սով և թշուառութիւն դեռ չանհետացան, և գեռ ունիմք ահաւոր ժամեր, և հետեւաբար դեռ դիմոյ և ողորմութեան պէտք կայ»: Կցաւմք, որ երէկ երեկոյ ուշ առնէ մեր ձեռքն հասնելով շրջաբերականին պատճենը, չկրցանք ամբողջն հրատարակել այսօր. սակայն այս քանի մը տողն ալ հերիք է բարեգործով անձանց համար: Փոխադարձաբար մեք ալ իրբեւ թարգման հասարակաց անհուն շնորհակալութիւններ կմատուցանեմք խնամատար բազմաշխատ յանձնաժողովոյ անդամ պատեհաւորի Տեառն որոց իւրա-

քանչիւր անուանքն անմոռաց և անմահ պիտի մնան յաւիտեան:

— Վազըթ այս առաւօտ Պատրիարքարանի ուշադրութեան արժանի հետեւեալ տողերը գրած էր Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ: — «Ժամանակէ մը հետէ Պոլիս եկած էր Սոյ Կաթողիկոսն Հայոց: Յայտնի է թէ, Հայոց Պատրիարքարանը քանի մ'առաջարկութիւններ ըրած էր՝ Կաթողիկոսին Պատարագ (իճարայի այն) ընելուն համար: Այս առաջարկութեանց մէկն է եղեր՝ Էջմիածնի Կաթողիկոսին այսինքն կրօնական գլխոյն հնազանդիլ. և եթէ այս հնազանդութիւնը չըլլայ՝ Պատարագ մատուցանելէ արդիւրիւ: Իսկ Կաթողիկոսն գրեւր է Պատրիարքարանի, թէ 600 տարիէ հետէ օսմանեան հրապարակութեան ներքեւ հանգիստ ապրող Հայոց հաւատարիմ ազգը չպիտի ընդունի հնազանդիլ Ռուսիոյ կրօնական գլխոյն, և թէ՛ ի պաշտօնէ իսպառ կհերքէ այսպիսի առաջարկութիւն մը: Լուր առած եմք, թէ Բ. Դրան ուշադրութիւնը դրաւած է այս խնդրին՝ որոյ կարեւորութիւնն յայտնի է: Այս խնդրոյն վրայ հետզհետէ պիտի դրեմք՝ ուշադրութեան արժանի լինելուն համար»:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Վազըթ հաւատարիմ տեղերէ իմացեր է, թէ եւրոպական տէրութեանց կողմանէ մինչեւ 15 օր ծանուցադիր մը պիտի տրուի Բ. Դրան և Յունաստանի, որով ի պաշտօնէ պիտի առաջարկուի իրաւարար ատեանի մը կազմութեան խնդիրն, ծանուցուելով թէ ո՛ր կողմն որ չընդունի սոյն առաջարկութիւնը՝ եւրոպիոյ ընդհանուր խաղաղութեան թշնամի պիտի համարուի:

— Պոլիս Սարաճկանէ - պաշը մեծ փողոցին վրայ գտնուող սրբաբան մը քանի մ'օր յառաջ գիշերուան ժամը 2ին տանները յանկարծ տղայ մը մտեր կծկեր է լալով ու դողալով, և ի սէր Աստուծոյ ազատեցէք զիս սա՛մարդուն ձեռքէն ըսելով: Սըրճաբանին մարդիկը դուրս նայելով՝ դաշոյն ի ձեռքն մէկը տեսեր են, որ պահանջեր է դուրս հանել տղան՝ մահ սպառնալով զիմադրողին. ներսն ու դուրսը գտնուողները լսել են. այն պահուն ոստիկան ալ չէ պատահեր. մերձակայ պահականոցն ալ լուր չէ տրուել, և մարդն անարգել առեր տարել է տղան:

— Հինգշաբթի սկսաւ Պոլսոյ

մարդահամարի գործողութիւնը, որ պիտի լրանայ մինչեւ ապրիլի վերջը: 106 հազար 300 զշ ամսական 3 ախը որոշուել է:

— Կըսուի, թէ կայսերական կառավարութիւնը ներկայ զինուորական շարժմանց համար օրը 15,000 լիւրա ծախք կընէ:

— Մայրաքաղաքիս դեռպանք Բաթէնթի տուրքը օտար հպատակաց համար չեն ընդունել, առարկելով թէ հին դաշնագրութեանց հակառակ է:

— Ելեւմտից պաշտօնատուներ որոշել է, որ Սէհիմ ունեցողներն այսուհետեւ անձամբ տանին առնուն փոխաբէնը:

— Ինչպէս Աթէնք նոյնպէս և Պոլիս զինուորական պատրաստութիւնները կշարունակեն ամենայն փութով, զոր տեսնողն անհրաժեշտ ու մօտալուտ կհամարի պատերազմը՝ հակառակ ամենայն ջանից եւրոպիոյ:

Վերջին մէկ տարուան մէջ Անգղիոյ կառավարութիւնը 83 միլիոն 290 հազար 390 լիւրա մնաւ ունեցել է, որ նախորդ տարւոյ մնաւքէն 23,373 լիւրա աւելի է:

— Ռուսը սկսած են տօնել վերջին պատերազմին ժամանակ իւրեանց ըրած նշանաւոր յաղթութեանց տարեդարձներն: Դեկ. 19-ը օրը՝ որ Թաշ-քէսէնի պատերազմին տարեդարձն էր, Չարը չքեղ կոչուել մը տալով՝ նոյն պատերազմին ներկայ գտնուող եւ վարձատրութեան արժանի հանդիսացող բոլոր հրամանատարն ու սպայքն, 400ի չափ անձինք, հրաւիրել է: Ճաշին ժամանակ, Չարն ոտք ելնելով ատենախօսութիւն մ'ըրել, և բաժակ քսմելով շնորհակալութիւն յայտնել է քաջ ու յաղթող հանդիսացողներուն:

— Ռուսիոյ ոստիկանութիւնն իմանալով, թէ Պետարապոլոյ սահմանադրութեւր Բրուժ գետոյն դիմացի կողմը, Ունչական մը Ռուսիոյ դէմ ծանր դաւաճանութիւն մը կնիւթէ, երեք ոտքի կանք նաւաւարի կերպարանօք դիմաց անցեր, և Ունչականն ալ նաւ մանելու նամար գետեզերքը գտնուելով՝ նորա հետ սակարկել, իւրեանց նաւն առել, և տրուած հրահանգին համաձայն ուղղակի ոստիկանութեան կեդրոնը տարել են: Ունչականին քովէն բազում խռովայող գրեթե գտնուել են:

— Ամերիկայի ամեն կողմերն այս տարի սատակ ձմեռ եւ ցուրտ տիրած է, որոյ նմանը տեսնուած չէ հինգ տարիէ հետէ: Մեք անցեալ տարի ձմեռ-

րան դառնութիւնը ճաշակած առնէ, ամերիկացիք բոլոր ձմեռն իրբեւ դեղադուարձ դարուն անցուցին:

— Այս օրերս Ամերիկայի մէջ 52 տարեկան մեռնող Մարթա անուն կնոջ մը վրայ կը խօսուի ամենայն հետաքրքրութեամբ: Սեպտ. ամսոյ մէջ չոյլ առողջ էր. մօրը երրորդ անգամ կաթուածահար ըլլալն խիստ ծանր տպաւորութիւն ընելով իւր վրայ՝ անկողին կիցայ. չորս շաբաթ բռնի քիչ մը ուտելիք կը տրուի և սակաւ մի կլաւանայ. բայց այնուհետեւ բոլորովին կկարի ուտել խմելէ և այնպէս կմնայ շարունակ 49 օր, և ընաւ դեղ ու դարման չընդունիր: Սըրէն քիչ մը խելագարութեան նշաններ ունենալով՝ միշտ պառկիլ և հանգչիլ չուզէր եղեր. 40 տարի յառաջ ճամբորդութեան մը ժամանակ քրոջը հետ պառկած առնելը յանկարծ մահակալը կոտրել և ինքը շատ վախցեր է. այս է եղեր քիչ մը խելագարութեան պատճառը: Մեռնելէն յետոյ կշուելով՝ դարձեալ 85 օխայի չափ եղեր է մարմնոյն ծանրութիւնը:

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉՍԻԹԻ

Հարպիյէ Էլպիսէ անպարնա միւսկայեա օլունաճագ օլան էլ ի պին մէթրօտան ալթմըշ պին մէթրօյա դատար խալիս եուն պօղ բէնիլի Ռուսիա ապասը թարիխի դարարնտան իթիպարէն եէկըմի պիրինճի կիւնի թէպիմէ պաշանուպ օթուզ պիրինճի կիւնի արգասը ալընմագ վէ մագպուզ սէնէտլէրինին վիրուտի իլէ մուամլէթսի խիթա մընտա էսմանը սիմ մէճիտլիյէ օն տօղուզ գուրուշ հիտապը իլէ հէման լէվադիմաթ տայիրէսի վէգնէսինտէն վերլմէք, վէ թէս լիմինէ գատար վուդու պուլաճագ մէսարիֆի նագլիյէ վէ սալիլէ իլէ բէսի կէօմրիւյի միւթէահիւտէ այիտ օլմագ շարթը վէ շէրայիթի սայիրէսի իլէ պէհէր մէթրօը եէկիթմի պէշ պըշդ գուրուշա թալիսի էօհտէ սինտէ օլուպ իշուռ քեանունի -սանիլ բուսինն պէշինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագատարնըն իճապը իլէ եէգմի մէգըրլտէ գաբարը դաթիսի վերլմէճէյնտէն իթա իթմէյէ թալիս օլանլէրին, վէ ալթընճը սալը կիւնի եիւզտէ պէշ թէնդիլինէ բաղիս պուլու նանլէրին հարպիյէ նէզարէթի լէվալիմաթը ումուլիյէ տայիրէս սինէ կէլմէլէրի, վէ կէլմէյան զէվաթ օլաղը հայտէ իտէճէքլէրի թէնդիլաթը միւմագ վարադայի սահիհէ իլէ տայիրէի մէգըրլէյէ պիրլմէլէրի իլան օլունուր:

1 — 1

1 Բեանունի - սանի 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՑԻ ՆԵՋԱՐԻԹԻ

Ֆէս ֆապրիգայի հիւսնայունը իշուն լուզումը օլուպ միւսայիւս օլունաճագ իբի պին գըյէ ա-
րապ սապօնը պիր հաֆթայա
գատար ֆապրիգայի մէզքիւրէ
թէպիւմ օլունաճագ, վէ ալթը պին
պէշ երեզ գըյէ Սօտա տախի
թարիխի գարարընտա միւթէա-
հիւտին մաղաղասընտա հէման
թէպիւմ օլունաճագ, վէ պէհասը
մաղաղուզ սէնէտլէրինին վիրուտի
իլէ մուամէլէսի խիթամընտա հէ-
ման լէվաղիմաթ տայիրէսի վէզ-
նէսինտէն վիրիւմէք, վէ թէսլի-
մինէ գատար վուգուզ պուլաճագ
մէսարիֆի նազլիլէ վէ սայիրէսի
իլէ բէսմի կէօմիլիլի միւթէ-
տհիւտէ պիւտ օլունաճագ շարթը վէ
շէրայիլթի սայիրէսի իլէ սիւմ մէ-
ճիւթիլէ օն տօգուզ զուրուշ հի-
սապը իլէ մէզքիւր սապօնըն
պէհէր գըյէսի պէշ պըլըք զու-
րուշա, վէ լիւրա երեզ զուրուշ
հիսապը իլէ Սօտանըն պէհէր
գըյէսի գըլըք ետիւ փարայա
օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ
օլունաճագ իշպու քեանունի սանի
բուսինին պէշիննի փաղար իր-
թէսի կիւնինէ գատար պէհէր
կիւն միւնաղասայլէրինին իճրասը
իլէ եէվմի մէզքիւրտէ գալարը
գաթիսի վիրիլէճէյինտէն իլթ
իլթմէյէ թալիպ օլունաճագ, վէ
ալթընըն սայը կիւնի երեզտէ
պէշ թէնգիլինէ բաղիպ պուլու-
նանէրին հարպիլէ նէզարէթի
լէվաղիմաթ ումուսիլէ տայիրէ-
սինէ կէլմէլէրի, վէ կէլմէլան
զէվաթ օլունաճագ հալտէ իտէճէք-
լէրի թէնգիլաթ միւսզա վարա-
գայի սահէհէ իլէ տայիրէի մէզ-
քիւրէյէ պիւտիւմէլէրի իլան օ-
լունաճագ 1—1
1 քեանունի-սանի 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՑԻ ՆԵՋԱՐԻԹԻ

Ասաքիրի շահանէ լազըմէսի
իշուն միւսայիւս օլունաճագ օ-
լան մալիւմ էլմիւրտար տաղիգ
իլէ ճէնօլա բիրիննի վէ Սիպիր
եաղը վէ շայիրին քեանունի սա-
նի բուսինին սէքիլիննի փէնշ-
շէնալի կիւնինէ գատար միւնա-
գատար պիւլիճըն' եէվմի մէզ-
քիւրտէ գարարը գաթիսի վիրի-
լէճէյինտէն իլթ իլթմէյէ թա-
լիպ օլունաճագ, վէ օնընըն ճիւ-
մաա իրթէսի կիւնի երեզտէ պէշ
թէնգիլինէ բաղիպ պուլունանլէ-
րին հարպիլէ նէզարէթի լէվաղի-
մաթ ումուսիլէ տայիրէսինէ կէլ-
մէլէրի, վէ կէլմէլան զէվաթ
օլունաճագ հալտէ իտէճէքլէրի թէն-
գիլաթ միւսզա վարագայը սա-

հիհէ իլէ տայիրէի մէզքիւրէյէ
պիւտիւմէլէրի իլան օլունաճագ : 1-2
1 քեանունի-սանի 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՑԻ ՆԵՋԱՐԻԹԻ

Հարպիլէ նէզարէթի տայիրէսի
տէրունինտէ վէ էսքի թաղիլիմ-
խանէ գալիուսու ճիհէթինտէ
պուլ քէրէ միւնէտտէտէն ինշա
օլունան մա մալթալիս պիրի ա-
վամ վէ պիրի խալթաթ մալիսուս
օլարագ միւթէմէլ վէ միւնթա-
գամ իրի տայիրէտէն իսպարէթ
պիր լօգանթա իլէ պիր գըա-
աթիլանէ վէ ալթը պապ տախի
տիւքեանը միւթէմէլ էպիլիլէնին
շէրայիլթի մալիւմէ իլէ զուհուր
իտէճէք թալիպիլէ իճար օլուն-
մաա մուգարըր օլունաճագ
պուլնէրին իսթիճարինէ թալիպ
օլունաճագ հաֆթատա իւշ կիւն
եանի ճիւմաա իրթէսի վէ փա-
գար վէ փէնշէնալի կիւնլէրի
սաաթ պէշտէն ետիլէ գատար
նէզարէթի իսթիճարագ վէ ին-
շաաթը ապքէրիլէ տայիրէսինէ
միւրաճաաթ իլէմէլէրի լուզումը
էվիլէլէ իլան օլունաճագ, զու-
հուր իտէն թալիպիլէ պէյիննտէ
մէզքիւր լօգանթանըն միւսզայէ-
տէսի պիւլ իճրա պուլ կիւնլէրտէ
գարարը գաթիսի վիրիլմէք իւզ-
րէ պուլնտըրընտան սուրէթը
հալ մալիւմ օլունաճագ վէ մէզքիւր
լօգանթա վէ տայիրէի իսթիճար
արդուսընտա պուլունանլէր վար
իս' շու կիւնլէրտէ տայիրէի մէզ-
քիւրէյէ միւրաճաաթ իլէմէք
իւզրէ իլան քէյիլիլէ իսթի-
տար գըլընտար : 3—3
25 քեանունի-էվիլէ 1880

Կ. ՀԱՋԱՐԵԱՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԻՍԽՈՏԻ

Երախտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հաղարեան կա-
րապետ էֆէնտի որ երկար ժա-
մանակէ հետէ Եւրոպայի հետ
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով մեծ
հմտութիւն ու փորձառութիւն
ստացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է այս անգամ
երբեմն «Գանտիլի» անուանեալ
գործարանը : Արդէն յայտնի է,
թէ Հաղարեան էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Եֆէնիճէ, Տը-
րամա, Բալթա, Սամուր, Պաֆ-
րա և Տրապիզոն . հետեւաբար
ընտրութեան ու առանձնութեան
համար մեծ դիւրութիւններ կըն-
ծայէ . ուստի յիշեալ գործարա-
նը դիմող ամեն կարգի յաճա-
խորդք անտարակոյս դօհ պիտի
լինին : Յատուկ յանձնարարու-
թիւնը ալ ճշդիւ կկատարուին
ամեն ճաշակի յաճախորդաց հա-

մար : Եւրոպայի զրկուելիք ծխա-
խոտը ազատ են պանտըրօլի
տուրքէ :

Գործարանն է Պօլիս Մըսըր-
չարըրի անկիւնը Գէթէնճիլէր-
պաշը, Եւրոպայի խան թիւ 106 :

Գալթիսան գըալթառանոց- նէրն կըտնուին հետեւեալ խիստ առանձնաբար	Ղըշ.
Գերեզման Լեւոն վերլին թագ.	5
Թիւ Պլաս	15
Պոնէն միլիոնաւոր Ա. Բ. Գ.	15
Հաղարեան Պորճիպը	10
Տաղք Հէքիմեանի	7
» Գուրեանի	10
Ընթերցասիրութիւն Զօրեան	8
Խաղաղի քնաշըլիլ	6
Հասունեան քաղաքականութիւն	7
Խորհրդածութիւն Բալթալայ	8
Նորընտրի հաւաքածոյ	2
Որթածաղիկ	2
Ալլիլ կամ Ամերիկացիք	2
Ճիւղիլթի Ա. հատոր	2
Էգօնօր Բօլթիլք	1-50
Յալթըրութ. պատրիարքնէրոյմ.	2
Ա. Պօլիսի եկեղ. գանդակահարը	2
Թէլէկրաֆ Բիսպէսի պատկըրդ.	3
Նէքտրական հեռագիր »	3
Բամել կամ բարեկենդ. գիշերներ	5
Տիւրպիլի Աշգ	5
Յօսթ և Մարկիլիս	1
Յոսթի գեղեցիկ	2
Համ. Նիկար. պապական դրութ.	2
Բաղամ ճէտլէրի	2
Տիւրքերական ժողով	2
Նէմէք Թէրթիլի	1
Սուտ լուսաւորչականք	1
Բարի իրիկուն Պարոն Բանթալին	1
Սահմանադրական ճշմարտութ.	1
Նուր հոգեւոր	1
Գուշակութիւնը օգոց	1
Պետիլին գըքիլ	1-50
Ժողովրդական մատենադարան	1
Մարիամ Ռօզա	1
Գալթիլ կոմս	1
Հրահանգ շերամատած.	1
Բարի Յիւստիլէր	1
Հրահանգիլ վէպեր	1
Բարեպաշտ Մարիամ	— 50
Խոճկորակը	1
Պատմ. Հայոց և Աշխարհագր.	50
Աղագային հանդանակութիւն	1
Հարստութ. ճանքան Յոսեփիլին	1
Բարոյական սկզբունք	50
Գաղտնիք կանանց	1
» կղերականութեան	1
Երախտի և ընթերցողի աղ- ջութիւնը	1
Գասապըն իփինէ պաղանմըշ	50
Խալթար խանի պօրայիլ վիճակ	50
Թարիլի միւլթէսար	50
Արալ գեղեցիկ	50
Գեղադրութիւն	50

Նորայրի Գաղղիարէն-Հայե-
րէն բառարանին 33դ թերթին ևս
հրատարակեցաւ : Գլխաւոր վա-
ճառատեղին է Ֆրէնկեան գրա-
տունը, Ուզուն շարը թիւ 362.
Կըտնուի նաև ամեն Հայ գրա-
վաճառաց քով, Արշակ էֆէնտի
թղթավաճառանոցն ի Ղալաթիա,
և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բե-
րայի : Իւրաքանչիւր թերթի դի-
նըն է 60 փրջ արծաթ :

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՊՈԶԻՏ ԴԻՍԿՈՆԵԻ

Լեարգի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը . ա-
մեն ջնային տկարութեան ուժաթա-
փութեան և տիբրութեան համար . կը
լնէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
շափաւորութեանց հետքերը : Սրտի և
երկկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի . արիւնը մաքրելով նոյն
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ : Իւր դեղական մեծ աղ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր,
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողութիւնը
կը շափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ
շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ու-
ժեղ և բնական դերքը կը զգենու :

ONGUENT HOLLOWAY
ՄՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՆԻԻ

Մորթային հիւանդութիւնը և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պայսամա-
կան յատկութեանցը չհաւատարի բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը . հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ
(շէրէֆէն), սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բորբոքի կանցնին և կամ կը
լուսանան . օգտակար է նաև հարբուխի,
հաղի, սրտի բարախման, մանաւանդ
օղացաւ (էէլ) ըստած հիւանդութեան :
Իւր կազերէրի, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբը խոյլ («բաճ») հիւանդու-
թեան ապականիչ գորութիւնը ի նշ
ատիւնն ո'ր ըլլայ կը դիմագրաւէ :
Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիլի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահէն գաղու թաշ խանի կող-
մէրը Պ. Գասպարեանի դեղարանը
ն. 7 կը ծախուի :
Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլօուէ Դ
Լօնտօն Օքսփորտ փողոց թիւ 333 :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
5 Յունիս 1881

Գօնօլիտէ	14 — 5
Երկաթուղեաց	Յրնգ. 42 —
Թրամուէյ	0. 1. 5 — 58
1863ի փոխառութիւն Յրնգ.	60 —
1865ի » »	70 —
1869ի » »	69 —
1872ի » »	22 —
Օսմանեան լիւրան 100 ղշէն	
Մէհտիլէ	107 — 27
Մէթալիք	209 — 20
Հիւնցոց	210 — 20
Վեցոց	129 — 25
Պիլնէ	750 —
Թղթադրամ	1240 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 18
Գաղղիական լիւրա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 7
Գրիմից	51 — 25

ՏՆՈՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՌԳՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Սուլթան Համալ